

Státní závěrečná zkouška z Práva duševního vlastnictví na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně

Ivo Telec*

Před pár lety, v roce 1999, se Akademický senát Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně usnesl o zařazení povinného předmětu Právo duševního vlastnictví mezi disciplíny, z nichž lze fakultativně vykonat státní závěrečnou zkoušku v magisterském studijním programu. Tím byl završen tamější oborově pedagogický vývoj. Předchozím vzdělávacím mezníkem byla polovina 90. let minulého století, kdy se předmět Právo duševního vlastnictví stal na brněnské právnické fakultě povinným předmětem pro všechny studenty magisterského studijního programu.¹ Do budoucna lze ještě uvažovat o možném rozšíření nabídky programu celoživotního vzdělávání s vazbou na magisterský studijní program, popř. o bakalářském studiu příslušné právní specializace, aj.

Mezikatedrové složení zkušební komise může být důležitým příspěvkem k překonávání nežádoucího katedrového „resortismu“, který ve svém důsledku může vést až k fragmentarizaci výuky a ke ztrátě jejího kontextu a vazeb.

Prozatím má tato zkouška formu ústní, a to pouze z toho důvodu, že stejnou formu mají závěrečné zkoušky z ostatních předmětů. Rozsah, bližší zaměření, stejně jako i prostředí zkoušky by měly být takovými, aby student nebyl ani přetěžován zbytečnými otázkami, ani stresován.

Nicméně první poznatky hovoří pouze o malém, takřka zanedbatelném, studentském zájmu o tuto dobrovolnou státní závěrečnou zkoušku. Tento stav se ale podobně týká i jiných dobrovolných státních závěrečných zkoušek bez ohledu na předmět. Způsobem je mimo jiné statutární povinností opakovat celou závěrečnou zkoušku v případě neúspěchu v jediném předmětu. Mám za to, že je vhodné tuto povinnost revidovat.

I přes jistou osvětu si někteří studenti dosud pl-

ně neuvědomují potřebu získání vlastní komparativní výhody na trhu práce, na který záhy vkročí. Úspěšně vykonaná státní závěrečná zkouška z další disciplíny by jim nepochybně mohla důležitým způsobem přispět k získání takové výhody.

Nabídka fakultativních státních závěrečných zkoušek totiž přináší důsledky nejen vzdělávací, ale, řekněme přímo, též tržní. Na trhu práce totiž každoročně nabízí svou pracovní sílu, své odborné znalosti, schopnosti a dovednosti, mnoho absolventů práva. Jejich odborná kvalifikace je v řadě případů zhruba stejná nebo velmi podobná. Rozdíly mohou za často být jen nepatrné a na první pohled téměř nezjistitelné. Leckdy je obtížné nalézt mezi absolventy práva odborné rozlišení. Tato skutečnost již vyplývá z univerzálnosti profilu absolventa práva, k níž fakulta studijně vede. K jistému vyčlenění z této univerzálnosti či k ozvláštnění přispívají právě fakultativní státní závěrečné zkoušky.

Odborné ovládnutí cizích jazyků či počítačová gramotnost nejsou žádnými zvláštními pracovními výhodami, nýbrž standardem. Proto je zapotřebí hledat další vzdělávací možnosti a patřičně je institucionalizovat a formalizovat. Myslím, že můžeme říci, že absolvent studijního oboru právo, který úspěšně vykoná státní závěrečnou zkoušku z Práva duševního vlastnictví, může mít na trhu práce o něco lepší výchozí postavení, než absolvent, řekněme, standardní.

Může totiž nabídnout svou pracovní výhodu například při získávání právnických zaměstnání v některých správních úřadech. Například na Ministerstvu kultury, Ministerstvu průmyslu a obchodu, Úřadu průmyslového vlastnictví, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Úřadu pro veřejné informační systémy nebo v Úřadu pro ochranu osobních údajů či v okresních živnostenských úřadech, pokud jde o reklamu. Stejně tak

* Doc. JUDr. Ivo Telec, CSc., Katedra občanského práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

¹ Srv. TELEC, I.: Výuka práva duševního vlastnictví v Brně. Průmyslové vlastnictví, 4, 1994, č. 3, s. 93–94. Zpráva o vědecko-pedagogické činnosti v oboru práva duševního vlastnictví na Právnické fakultě MU v letech 1990–1995. Univerzitní noviny, 3, 1996, č. 10/11, s. 26–28.

v některých mezinárodních organizacích, jakož i při ucházení se o místo advokátního koncipienta či podnikového právníka u zaměstnavatele, který se zabývá nejen uměním, vědou, výzkumem nebo technikou, ale též reklamou, hudebním provozem, audiovizí, novými technologiemi včetně biotechnologií či mediálními právy apod. Záběr je poměrně široký a stále více se rozvíří. Dnešní právní prostředí, v němž žijeme, je žel natolik sofistikované, že bez patřičné specializace se v něm nelze profesně obejít. Právě naznačená specializace, podpořená, nikoli však nezbytně, například též obhájením diplomové práce z oboru, může přijít budoucímu zaměstnavateli vhod.

Netřeba ani říkat, že z hlediska Evropské unie patří duševní vlastnictví a jeho právní ochrana mezi nejsledovanější úseky. Nemluvě o Světové obchodní organizaci (WTO), o Světové organizaci duševního vlastnic-

tví (WIPO/OMPI) a o UNESCO/Unesco.

Jedná se snad o jedinou oblast platného práva, nepočítají právo cenných papírů, v níž probíhá neustálý intelektuální rozvoj a vývoj. Je to dáno již samou povahou nehmotných statků, dalším a dalším vznikáním nových ideálních předmětů a možností jejich obchodního využívání. U hmotných věcí není něco takového možné již díky jejich povaze. Jakmile se však někomu podaří definovat určitý ideální výsledek své práce, začnou se objevovat snahy o jeho světové obchodní uplatnění, které směřují rovněž k získání legální nebo alespoň smluvní ochrany.

Proto je dobře, že Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně může studentům v tomto směru leccos nabídnout. Je pouze na nich, zda si to uvědomí a zda nabídky využijí.